

РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МЕНЕДЖЕРІВ УСІХ РІВНІВ ЯК ФАКТОР УСПІШНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

¹ Вінницький національний технічний університет

Анотація.

У статті розглянуто значення розвитку лідерських якостей менеджерів усіх рівнів як важливого чинника підвищення ефективності діяльності підприємства. Визначено роль лідерства в управлінні персоналом, мотивації працівників і розвитку ділового спілкування в колективі. Обґрунтовано, що для ТОВ «ФОРА» розвиток лідерських компетентностей менеджерів є доцільним напрямом удосконалювання управління підприємством.

Ключові слова: лідерство; лідерські якості; управління персоналом; підприємство; SEE-управління.

DEVELOPMENT OF THE LEADERSHIP CORE OF MANAGERS IN THE WORLD'S MIXTURES AS A FACTOR OF THE SUCCESS OF BUSINESS ACTIVITIES

Abstract.

The article considers the importance of developing leadership skills of managers at all levels as an important factor in increasing the efficiency of the enterprise. The role of leadership in personnel management, employee motivation and the development of business communication in the team is determined. It is substantiated that for FORA LLC, the development of leadership competencies of managers is an appropriate direction for improving enterprise management.

Keywords: leadership; leadership qualities; personnel management; enterprise; SEE-management.

Вступ

У сучасних умовах розвитку економіки ефективність діяльності підприємства значною мірою залежить від якості управління персоналом. Особливого значення при цьому набувають лідерські якості менеджерів, оскільки саме вони допомагають не лише організувати роботу працівників, а й мотивувати їх, підтримувати командну взаємодію та спрямовувати колектив на досягнення спільних цілей.

Результати дослідження

Сьогодні в умовах посилення конкуренції між підприємствами та розвитку економіки особливого значення набувають ефективне управління персоналом і забезпечення результативної діяльності організації. Функціонування сучасного підприємства значною мірою залежить від здатності менеджерів усіх рівнів організувати роботу колективу, координувати дії працівників, мотивувати персонал та забезпечувати досягнення поставлених цілей.

У сучасному менеджменті вже недостатньо розглядати керівника лише як носія формальних повноважень, адже ефективний менеджер повинен уміти впливати на працівників не тільки за допомогою посадових функцій, а й через особистий авторитет, комунікативні здібності, гнучкість у взаємодії та здатність об'єднувати колектив навколо спільної мети. Саме в цьому проявляється лідерство як вагома складова управлінської діяльності: воно дає змогу забезпечити вищий рівень узгодженості дій у колективі та сформувати сприятливе середовище для спільної роботи. Проблема розвитку лідерських якостей менеджерів є актуальною не лише з погляду теорії менеджменту, а й у практичному аспекті, оскільки сучасне підприємство потребує керівника, який здатний згуртувати людей, мотивувати їх і спрямовувати на досягнення поставлених підприємством цілей. Саме тому вивчення лідерства доцільно пов'язувати з питаннями управління персоналом, ділового спілкування та психології управлінської діяльності.

Особливе місце у структурі лідерських якостей посідає комунікація. Вона виступає не лише засобом передачі інформації, а й інструментом організації професійної діяльності, координації зусиль працівників та попередження конфліктних ситуацій. У навчальному посібнику автора М. Прищак «Ділове спілкування» підкреслюється, що таке спілкування спрямоване на організацію й оптимізацію діяльності, де на першому місці перебувають інтереси справи [1, с. 8]. Це дає підстави стверджувати, що комунікативна компетентність менеджера безпосередньо впливає на якість його управлінської діяльності. Менеджер, який володіє навичками ділового спілкування, краще налагоджує взаємодію з підлеглими, ефективніше доносить завдання, швидше досягає взаєморозуміння в колективі та підтримує позитивний психологічний клімат. Водночас для менеджера важливими є не лише комунікативні здібності, а й уміння впливати на підлеглих та об'єднувати їх навколо спільної мети.

Не менш важливим є психологічний аспект лідерства. М. Прищак та О. Лесько у своїх дослідженнях акцентують увагу на тому, що керівництво і лідерство не є тотожними поняттями, оскільки керівництво більшою мірою пов'язане з адміністративними функціями, а лідерство — із психологічним впливом, визнанням з боку групи та добровільністю підпорядкування [2]. Такий підхід дає змогу глибше зрозуміти природу управлінської діяльності. Формально наділений владою керівник не завжди є справжнім лідером, тоді як лідерство виникає там, де працівники визнають авторитет менеджера, довіряють йому та готові сприймати його як організатора спільної діяльності.

У зв'язку з цим розвиток лідерських якостей менеджерів усіх рівнів слід розглядати як цілеспрямований процес, що охоплює не лише професійне навчання, а й формування вмінь спілкуватися, переконувати, приймати рішення, запобігати конфліктам, підтримувати ініціативність працівників і адаптувати стиль взаємодії до конкретної управлінської ситуації. Менеджер, який володіє такими якостями, здатний не лише забезпечити належне виконання завдань, а й створити умови для більш ефективної командної роботи. Це особливо важливо для сучасних підприємств, де результативність їхньої діяльності значною мірою визначається не тільки матеріальними ресурсами, а й якістю людського потенціалу. Зазначене потребує відповідної стратегії управління з використанням інструментарію та методики *SEE*-управління з застосуванням економіко-математичних моделей Буреннікової-Ярмоленка. Згадана методика полягає у формуванні та/або уточненні цілей, механізмів та заходів в алгоритмі формування і реалізації цієї стратегії (див. [3]). Основними засадами *SEE*-управління є: формулювання мети; визначення цільових завдань; оцінювання *SEE*-ризиків; освоєння *SEE*-резервів; діагностика параметрів середовища; узагальнення змін і тенденцій в управлінні; відбір адекватних ресурсів, потенціалів, *F*-імпульсів; моделювання *SEE*-дій; прогнозування показників складових результативності; обґрунтування динаміки змін, що нами досліджуватиметься в подальшому.

Висновки

Розвиток лідерських якостей менеджерів усіх рівнів є важливою передумовою підвищення результативності діяльності підприємства. Ефективне керівництво забезпечує належне виконання управлінських функцій, формує умови для узгодженої роботи колективу, підтримання мотивації працівників і досягнення поставлених цілей. Зазначеному вище сприятиме застосування методики *SEE*-управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б., Слободянюк О. М. Ділове спілкування : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2015. 128 с.
2. Прищак М. Д., Лесько О. Й. Психологія управління в організації : навч. посіб. Вінниця, 2012. 141 с.
3. Кавецький В. В., Буреннікова Н. В. Управління ефективністю інвестицій промислових підприємств: сутність та особливості врахування потреб стейкхолдерів: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2022. 212 с.

Буреннікова Наталія Вікторівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, Україна, e-mail: n.burennikova@ukr.net

Ковтун Анна Максимівна – студентка кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, освітня програма «Менеджмент виробничої та комерційної діяльності», Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, Україна, e-mail: asterixiel1@gmail.com

Burennikova Nataliia V. – Doctor. Econ. Sc., Professor, Professor of the Department of Enterprise Economics and

Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine

Kovtun A. – student of the Department of Business Economics and Production Management, Educational Program “Management of Production and Commercial Activity”, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: asterixie11@gmail.com